

Vergadering van 15 april 2026

2026_GR_00349 Advies van de Stad Gent op het ontwerp van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Herinrichting Complex E40 Drogen' - Goedkeuring

Bevoegd: Joris Vandenbroucke

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

- Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 40, § 1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 2.2.10

Motivering

Voorafgaand aan het GRUP Herinrichting Complex E40 Drogen is er ontwerpend onderzoek uitgevoerd in het kader van het (strategisch) plan-MER. Hierbij werden drie mogelijke locaties voor het op- en afrittencomplex onderzocht. Er werd onderzocht of de ontsluitingsweg van het bedrijventerrein Drogen 1 ten Noorden of ten Zuiden van de E40 kan liggen en wat de voordelen zijn van de N466 als ringweg of doortocht.

Dit onderzoek resulteerde in de opmaak van een trechteringsnota (2013) die als basis diende voor de kennisgevingsnota (2016) van het Plan-MER 'Heraanleg van het autosnelwegcomplex 13 van de E40 te Drogen'. Na de inzage voor het publiek zijn er nog een aantal bijkomende uitvoeringsvarianten toegevoegd in het MER-onderzoek. Dit werd gerapporteerd in de alternatievennota (2018) dat in 2019 door het Team MER werd goedgekeurd. Het strategisch plan-MER gaf voorkeur voor een centrale en oostelijke locatie voor het complex. Er werd gekozen voor een noordelijke ontsluitingsweg en de N466 als doortocht.

In 2020-2022 volgde de opmaak van het GRUP 'omgeving complex E40-N466'. Na de goedkeuring van de startnota is de procedure stopgezet na verwerking van de inspraakreacties.

In diezelfde periode liep de opmaak van het GRUP Booiebos, betreffende de uitbreiding van het bedrijventerrein na enkele goedgekeurde planologische attesten. De startnota is goedgekeurd in 2018 maar ook dit GRUP is uiteindelijk stopgezet na verwerking van de inspraakreacties. De optimalisatie van het bedrijventerrein wordt binnenkort uitgewerkt in een nieuw op te starten GRUP Booiebos.

In 2022 startte het GRUP 'herinrichting complex E40 Drogen' dat zowel de herinrichting van het op- en afrittencomplex bevat, alsook de ontsluitingsweg naar het bedrijventerrein. De Stad Gent maakte geen deel uit van het planteam, maar nam wel deel aan de reflectiekamers die werden georganiseerd met de stakeholders.

Op 28 oktober 2022 is de startnota goedgekeurd waarbij er vier varianten werden uitgewerkt voor het op- en afrittencomplex, telkens op de centrale locatie en drie varianten voor de Kloosterstraatbrug.

Op 26 juni 2024 volgde de goedkeuring van de scopingnota. Op 2 juni 2025 keurde de Vlaamse regering het voorontwerp van het GRUP goed.

Het college van burgemeester en schepenen bracht op 19 juni 2025 haar advies uit over het voorontwerp van het GRUP en dit naar aanleiding van de plenaire vergadering.

De Vlaamse regering heeft op vrijdag 23 januari 2026 een beslissing genomen over het GRUP Herinrichting Complex E40 Drogen. Het ontwerp GRUP, bestaande uit het verordenend grafisch plan en de verordenende stedenbouwkundige voorschriften, een toelichtingsnota, een ontwerp van plan-MER,... is voorlopig vastgesteld en ligt nu voor aan de brede bevolking tijdens het openbaar onderzoek. Dit loopt van 10 maart tot en met 8 mei 2026. De Stad Gent is in het kader van het openbaar onderzoek ook om advies gevraagd. Na het openbaar onderzoek wordt het GRUP desgevallend aangepast op basis van de reacties tijdens het openbaar onderzoek. Ten laatste 6 maanden na het einde van het openbaar onderzoek, in het najaar van 2026 dus, zal het GRUP dan definitief worden vastgesteld.

Proces GRUP Herinrichting Complex E40 Drogen

- 28/10/2022 Goedkeuring startnota
- 15/11/2022-20/01/2023 Publieke raadpleging met advies Gecoro
- 26/06/2024 Goedkeuring Scopingnota
- 02/06/2025 Voorontwerp GRUP
- 26/06/2025 Plenaire vergadering (met advies van Stad Gent)
- 23/01/2026 Voorlopige vaststelling door de Vlaamse Regering
- 10/03/2026 – 08/05/2026 Openbaar onderzoek

Het advies van de Stad Gent op het voorontwerp GRUP

Samenvatting advies Stad Gent op het voorontwerp GRUP van 25 juni 2025:

1. De opties in het GRUP passen in de structuurvisie 2030 Ruimte voor Gent en de structuurschets Baarle

Het voorontwerp van het GRUP voor de herinrichting van het complex E40 in Drogen-Baarle sluit nauw aan bij de bestaande beleidskaders van de Stad Gent. Het past binnen de Structuurvisie Ruimte voor Gent 2030, die het behoud van open ruimte in Drogen en Baarle vooropstelt, verstedelijking tegengaat en inzet op leefbare woonomgevingen langs hoofdwegen met een betere scheiding tussen lokaal en bovenlokaal verkeer. Ook de structuurschets Baarle (2021) wordt gevolgd: een verkeersveilige doortocht, scheiding van verkeersstromen en landschappelijke buffering (zoals bosbermen) zijn belangrijke elementen die terugkeren in het voorliggende plan.

2. De gekozen variant voldoet het meeste aan de doelstellingen van het planproces

De gekozen variant 3 met alternatief A voldoet het meest aan de doelstellingen van dit planproces, en ligt ook het meeste in de lijn van de verschillende ingesproken signalen doorheen de verschillende participatiemomenten die georganiseerd werden.

3. Het gekozen alternatief leidt tot een leesbaar en veilig op- en afrittencomplex

Deze variant zorgt voor een leesbaar en veilig op- en afrittencomplex met een duidelijke scheiding tussen lokale, regionale en snelweggebonden verkeersstromen. Het centrale kruispunt vormt hierbij het knooppunt voor vier onderscheiden functies (E40, bedrijventerrein/Van der Valk/carpoolparking, N466 richting R4/Gent, en N466 richting Baarle en Deinze). Door de ontkoppeling van de N466 van het op- en afrittencomplex verbetert de verkeersveiligheid, de doorstroming en de leefbaarheid in de omgeving.

Vanuit ruimtelijk oogpunt biedt deze variant duidelijke voordelen: de barrièrewerking van de E40 wordt verkleind door vier veilige fiets- en voetgangersverbindingen, er ontstaat ruimte voor een logisch ingeplante carpoolparking en de toepassing van landschappelijke en geluidwerende bermen zorgt voor een betere buffering van woningen en het behoud van het landelijk karakter.

Op het vlak van mobiliteit laat deze variant bovendien toe om flankerende maatregelen te ontwikkelen in woonwijken zoals Varendries en Keuze, waar ongewenste verkeersstromen vandaag problematisch zijn. De Stad Gent engageert zich om bijkomende maatregelen te onderzoeken (o.a. snelheidsremmers, circulatiemaatregelen). Alternatief A ondersteunt de gewenste verschuiving van verkeer naar hogere wegencategorieën (R4, E40) en vermijdt een toename van zwaar verkeer in woonstraten. De plancontour reikt tot aan het lichtengeregelde kruispunt van de N466 met de Raapstraat. Dit kruispunt met de Raapstraat geeft aansluiting met de N466 en kan als een drempel voor ongewenst verkeer functioneren, zowel voor de wijk Keuze waar risico's op sluiproutes bestaan, als voor de Raapstraat die de Varendrieswijk ontsluit. Beide straten zijn niet rechtstreeks betrokken in dit RUP, maar we hebben als lokale overheid alle instrumenten in handen om de verkeersleefbaarheid te bewaken.

De conclusies van de plan-MER wijzen een lichte voorkeur toe aan varianten met ontkoppeling van de N466, waarbij variant 3 het beste scoort op mobiliteit, milieueffecten, ruimte-inname en geluidsimpact. Aaneengesloten buffers bieden mogelijkheden voor kwaliteitsvolle landschappelijke inpassing. Toch blijven er negatieve effecten zoals verlies van landbouwgronden, woningen en bedrijfsfuncties. De Stad Gent vraagt daarom om het ontwerp zo compact mogelijk te houden, verliezen maximaal te beperken en een oplossing uit te werken voor compensatie van landbouwgronden.

Er worden bijkomende opmerkingen gemaakt bij de stedenbouwkundige voorschriften:

- verduidelijking omtrent de situatie van woningen/bedrijven binnen het gebied voor wegeninfrastructuur;
- correcte terminologie ("omgevingsvergunning");
- duidelijke differentiatie tussen types overdrukken;
- duidelijkere bepalingen voor parkeren in de recreatiezone;
- verduidelijking rond verhardingsgraad en BVO;
- gebruik van een stedenbouwkundige nota in plaats van een inrichtingsstudie;

- schrapping van de beperking waarbij nieuwe horeca/ondersteunende diensten enkel voor de onmiddellijke woonomgeving of het bedrijventerrein Drongen 1 zouden mogen dienen.

Voor het verdere proces vraagt de Stad Gent aandacht voor duidelijke communicatie naar bewoners en bedrijven over de timing, mogelijke onteigeningen en flankerend beleid. Daarnaast moet de heraanleg van de N466 (streefbeeld) en de doortocht Baarle afgestemd worden op dit GRUP, gezien hun cruciale rol voor de leefbaarheid.

Conclusie:

De Stad Gent geeft een globaal gunstig advies op het voorontwerp GRUP, op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de opmerkingen bij de voorschriften en met de nood aan flankerend beleid om ongewenste effecten te voorkomen.

Het voorlopig vastgestelde GRUP t.o.v. het advies van de Stad Gent op het voorontwerp GRUP

Het voorontwerp GRUP is, onder andere op basis van het advies van Stad Gent, aangepast alvorens het voorlopig is vastgesteld. Het advies van de stad is op onderstaande wijze verwerkt:

Het verlies van landbouwgronden en aandringen op een compact ontwerp:

- Een compensatie van landbouwgronden is in deze GRUP procedure niet mogelijk. Compensatie is ook decretaal niet verplicht omdat de startnota dateert van voor de nieuwe regelgeving.
- In de stedenbouwkundige voorschriften is opgenomen dat “Gronden die niet voor de inrichting of het functioneren van wegeninfrastructuur gebruikt worden, worden op een kwaliteitsvolle manier geïntegreerd in de omgeving. Deze kunnen worden ingevuld overeenkomstig de bepalingen uit de naastliggende bestemmingen”.
- In de toelichtingsnota staat: “Het Vlaams ruimtelijk beleid streeft ook naar een afremming van het bijkomend ruimtebeslag en een vermindering van de verhardingsgraad. Bij de inrichting zullen de principes van zuinig en compact ruimtegebruik, beperking en vermindering van de verhardingsgraad en ruimtelijke kwaliteit maximaal worden meegenomen.”
- De compactheid van het complex is hierboven de eerste doelstelling van het GRUP.

De opmerkingen op de stedenbouwkundige voorschriften:

De stedenbouwkundige voorschriften zijn aangepast om onduidelijkheden weg te werken en de voorschriften voor de zone voor (verblijfs)recreatie zijn herwerkt zoals gevraagd.

De interactie tussen het streefbeeld van de N466 en de doortocht N466 met het GRUP:

In de nota aan de Vlaamse overheid bij het ontwerpbesluit houdende de voorlopige vaststelling van het ontwerp van het GRUP Herinrichting complex E40 Drongen werd onderstaande paragraaf toegevoegd:

“In het kader van de participatie over voorliggend GRUP en over het GRUP Booiebos en in het kader van de plenaire vergadering over voorliggend GRU werd door verschillende betrokken actoren gewezen op het feit dat momenteel verschillende projecten in de directe omgeving van het plangebied lopen of opgestart zullen worden. Het verschil in timing tussen deze verschillende projecten zorgt voor ongenoegen bij de bewonersgroepen en vormt een knelpunt voor het creëren van draagvlak.

Drongen en Baarle zijn van elkaar gescheiden door de E40, die dwars tussen de twee dorpen heen loopt. In de toekomst van beide dorpen moeten veiligheid, verbinding en een goede leefkwaliteit steeds voorop blijven staan. Daarom staan er heel wat projecten op de planning in Drongen en Baarle. Centraal staat de vernieuwing – op lange termijn- van het op- en afrittencomplex Drongen. Daarin worden een groot aantal van de uitdagingen op het vlak van leefbaarheid, veiligheid en verbinding aangepakt. Dit wordt geregeld in voorliggend GRUP. Daarnaast zijn er een aantal studies voor projecten in de omgeving van het complex in opstart. Het gaat om de herinrichting van de doortocht (N466) in Baarle waarvoor het Agentschap Wegen en Verkeer een studie zal opstarten en over de herinrichting van de Deinsesteenweg tussen de R4 en E40 waarvoor door het Agentschap Wegen en Verkeer in eerste instantie een streefbeeldstudie gemaakt moet worden. De opstart en voortgang van beide studies is van belang voor het vergroten van het draagvlak. Daartoe is een bijkomend beslispunt opgenomen.”

Voorstel van beslissing:

De Vlaamse Regering beslist:

1.(...)

2. (...)

3. *Het Agentschap Wegen en Verkeer prioriteit te laten geven aan het opstarten van de streefbeeldstudie voor de herinrichting van de Deinsesteenweg tussen R4 en E40 en de doortochtstudie voor de N466 te Baarle, en hierover bij de definitieve vaststelling te rapporteren aan de Vlaamse Regering.*

Communicatie naar betrokkenen en omwonenden:

In het kader van het openbaar onderzoek zijn er verschillende infomomenten georganiseerd. Er is een reflectiekamer gehouden op 29 januari 2026 voor de georganiseerde stakeholders. Bewoners en eigenaren van een te onteigenen woning zijn uitgenodigd op individuele gesprekken tijdens de week van 23 februari 2026. Bewoners en eigenaren van deels te onteigenen percelen zijn uitgenodigd voor een gezamenlijk informatiemoment waarop ook individuele vragen gesteld konden worden. Verder was er nog een informatiemoment voor bedrijven op 2 maart en een infomarkt waar alle omwonenden en geïnteresseerden welkom waren op 25 maart 2026. Er zijn ook folders verdeeld, filmpjes met uitleg gedeeld op de website van het Departement Omgeving, een persbericht, affiches, een digitale nieuwsbrief en een projectpagina met een powerpoint en Q&A op de website van AWW en Dep. Omgeving.

Conclusie:

De Stad Gent gaf in het teken van het voorontwerp GRUP een gunstig advies mits enkele opmerkingen en aandachtspunten. Het advies van de stad is maximaal verwerkt in het voorlopig vastgestelde GRUP

Bijgevoegd gecoördineerd advies is opgemaakt door de Dienst Stedenbouw in samenspraak met de Dienst Economie, Dienst Wegen en het Mobiliteitsbedrijf om het bestuur in te lichten over de stand van zaken van het GRUP Herinrichting Complex E40 Drogen en een advies voor te stellen op het voorlopig vastgestelde GRUP.

Bijgevoegde bijlage(n):

- 20260331_NO_Gecoördineerd advies voorlopig vastgesteld GRUP Herinrichting Complex E40 Drogen.pdf (deel van de beslissing)

Niet-digitale bijlage(n):

Alle andere documenten van het GRUP 'Herinrichting Complex E40 Drogen' zijn raadpleegbaar op: <https://dsi.omgeving.vlaanderen.be/fiche-detail/667e5404-c769-420b-b738-df9afe7d8ec3>

Voorstel

Legt aan de gemeenteraad voor ter beslissing:

Artikel 1:

Keurt goed het gecoördineerd advies van de Stad Gent over het voorlopig vastgestelde ontwerp van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Herinrichting Complex E40 Drogen', dat integraal als bijlage bij dit besluit is gevoegd.

Belangrijke bepalingen

Dit besluit zal worden opgeladen op het DSI-platform van de Vlaamse overheid.

Advies Stad Gent op het voorlopige vastgestelde GRUP

GRUP Herinrichting complex E40 Drongen

27 maart 2026

Entiteit

Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning
Departement Stedelijke Ontwikkeling

Contactpersoon

Anouk Cauwels

Inhoud

Het advies van de Stad Gent op het voorlopig vastgestelde
GRUP

2

Het advies van de Stad Gent op het voorlopig vastgestelde GRUP

De diensten Stedenbouw & Ruimtelijke planning en het Mobiliteitsbedrijf zijn vertegenwoordigd in het planteam, waardoor de Stad Gent nauw betrokken werd in het planproces. De Stad Gent staat zowel achter de gekozen variant voor de Kloosterstraatbrug als het gekozen alternatief voor het op- en afrittencomplex. De opties uit het GRUP laten ruimte voor flankerend mobiliteitsbeleid.

De Stad Gent kon op de plenaire vergadering van 26 juni 2025 advies geven op het voorontwerp GRUP. Dit was een algemeen positief advies met enkele opmerkingen en aandachtspunten. Deze zijn maximaal meegenomen in het voorliggend voorlopig vastgestelde GRUP.

In hetzelfde advies werd de koppeling met de doortocht Baarle en de op te starten studie voor het streefbeeld van de N466 benadrukt. Deze zijn beiden mee opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering bij de voorlopige vaststelling van het GRUP. De Stad Gent ziet deze beslissing als een belangrijke en positieve ontwikkeling. Stad Gent staat klaar om op korte termijn de studies mee op te volgen.

Nu het GRUP Herinrichting Complex E40 zich in deze fase bevindt wilt Stad Gent de koppeling met het opnieuw op te starten GRUP Booiebos benadrukken. Dit GRUP is nodig om de enkele resterende mobiliteitskwesties die voorbij de aansluiting met de ontsluitingsweg liggen ook te kunnen aanpakken. De opstart van het GRUP Booiebos is ook vereist om de bedrijven voor wie een planologisch attest is opgemaakt rechtszekerheid te bieden en een compensatie van landbouwgronden te realiseren. De Stad Gent kijkt uit naar een snelle opstart van het GRUP Booiebos en vraagt opnieuw deel te mogen uitmaken van het planteam, om een vlotte samenwerking te realiseren.

